

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра банківської справи**

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____ Кузнєцова Л.В.
“ _____ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»
на тему:
«Оцінка ефективності діяльності комерційного банку»

Виконала: студентка 4 курсу, групи 1
Факультету фінансів та банківської справи

Олійникова Тетяна Олексіївна

Керівник: д.е.н., професор
Коваленко Вікторія Володимирівна

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	7
1.1.	Економічна сутність, функції та завдання визначення ефективності	7
1.2.	Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ефективності діяльності банку	18
	Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2	ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»	25
2.1.	Загальна фінансово-економічна оцінка діяльності банку	25
2.2.	Аналіз фінансових результатів банку	33
2.3.	Оцінка економічної ефективності діяльності банку	40
	Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3	ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	47
3.1.	Міжнародний досвід забезпечення ефективності діяльності банків	47
3.2.	Напрями забезпечення ефективності діяльності банків у сучасних умовах	56
	Висновки до розділу 3	63
	ВИСНОВКИ	65
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
	ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Актуальність теми. Від ефективності роботи окремого банку залежить ефективність роботи банківської системи в цілому. Концентруючи значний обсяг фінансових ресурсів і розподіляючи кредитні потоки, комерційні банки відіграють провідну роль у забезпеченні розвитку економіки. На макrorівні низька ефективність посередництва між власниками вільних коштів та тими, хто їх потребує призведе до малих темпів економічного зростання або ж навіть до його відсутності. Тому економічна та фінансова міць країни не в останню чергу залежить від ефективності роботи банківської системи. На мікрорівні низька ефективність свідчить про нижчу конкурентоспроможність банку. Саме тому, банки повинні постійно підвищувати ефективність своєї діяльності. Дослідженню економічної ефективності банківської діяльності привертають увагу багато вітчизняних і зарубіжних науковців та практиків, таких як: І.Г. Брітченко, Н.Р. Галайко, В.М.Кочетков, С.О. Хайлук, О. Мертен, В.М. Диба, Д.В. Шараєвський, Л.М. Прийдун, С.Ю. Буевич, А.М. Герасимович, Л.І. Дмитришин, А.В. Буряк, Л. Рассел Акофф, Дж. Сінкі.

Метою випускної роботи є оцінка ефективності діяльності окремого банку та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності обраної банківської установи.

Завдання випускної роботи. Для досягнення поставленої мети передбачено постановку та вирішення таких завдань:

- визначити сутність поняття «ефективність банківської діяльності» з урахуванням сучасних ринкових умов;
- проаналізувати інформаційно-аналітичне забезпечення ефективності діяльності комерційного банку;
- розрахувати загальну фінансово-економічну оцінку банку;
- проаналізувати фінансові результати банку;

- оцінити економічну ефективність діяльності банку;
- проаналізувати міжнародний досвід забезпечення ефективності;
- розробити пропозиції щодо створення системи заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності банку.

Об'єктом дослідження є діяльність банку як господарюючого суб'єкту та фінансового посередника, ефективність діяльності банку та усіх процесів, пов'язаних з нею.

Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи для дослідження ефективності діяльності комерційного банку.

Методи дослідження. Методологічною основою є системний підхід до вивчення процесів функціонування комерційних банків, а також ряд спеціальних методів, які здійснюють комплексне дослідження процесу оцінювання ефективності та вирішити поставлені науково-прикладні завдання. Методика дослідження базується на спостереженні, характеристиці та вимірюванні об'єктивних економічних явищ, аналізі та узагальненні отриманих результатів за допомогою статистичних та математичних методів, методи структурного аналізу і прогнозування.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти України та офіційні матеріали Національного банку України; учбова література, яка присвячена оцінці фінансово-господарської діяльності банків; дані, що опубліковані у наукових роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, у звітності окремих українських банків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

1.1 Економічна сутність та показники оцінювання ефективності діяльності банку

В умовах ринкових відносин і недорозвиненості фінансового ринку, стає все актуальнішою, проблема оцінки ефективності функціонування банківської системи. З одного боку, банкам необхідно оцінювати внутрішній стан для виявлення прихованих резервів розвитку, але з другого боку, виникає необхідність зовнішнього оцінювання банків-контрагентів для визначення їх надійності, що дасть змогу зробити банківську систему прозорішою і прогнозованою.

Сутність ефективності банківської діяльності полягає у розв'язанні таких конфліктних цілей: «одержання оптимального прибутку – підтримання на достатньому рівні ліквідності – забезпечення надійності (мінімізація ризиків)» за умови забезпечення належного виконання функцій, покладених на банківську систему.

Економічна ефективність – це характеристика співвідношення результатів діяльності до витрат на їх одержання. Підвищенням ефективності є збільшення цього співвідношення, що є метою управління ефективністю.

При визначенні ефективності банківської системи як складової інституціонального сектору «фінансові корпорації» системи національних рахунків за ефект приймається величина відповідної доданої вартості, що дорівнює різниці між сумою одержаних процентів, за виключенням виплачених процентів, з одного боку, та проміжним споживанням у вигляді поточних витрат на придбання товарів і послуг – з іншого.

Ефективність банківської діяльності розглядається на трьох організаційно-функціональних рівнях її прояву – система банків другого рівня, окрема банківська установа та структурний підрозділ банку. Між цими рівнями існує тісний взаємозв'язок і кожен із них впливає на результати діяльності як вищого, так і нижчого рівня. У даній статті розглядаються проблеми ефективності першого ієрархічного рівня – ефективності банківської системи [1, с. 171].

Поняття ефективності функціонування банківської системи передбачає виокремлення факторів, що її визначають. При аналізі банківської ефективності зазвичай береться до уваги вплив специфічних особливостей окремих країн на діяльність їх банків, зокрема, структура економіки, характер макроекономічної політики, специфіку структурних і інституційних реформ у фінансовому секторі, інші особливості.

На рівень ефективності банків впливає структура власності в банківському секторі, основні зміни в операційній діяльності, питома вага банків на ринку депозитів, капіталізація банків. При цьому слід зазначити, що у більшості країн Центральної і Східної Європи найбільші позиції у банківських системах займають банки з іноземною участю, тому фактори, що розглядаються, в національних банківських системах відповідної держави в кінці кінців визначаються банками з іноземним капіталом та характером їх розвитку [2].

Отже, ефективність діяльності комерційного банку залежить від дохідності банку, а також від його витрат.

До показників ефективності діяльності банку належать :

- прибутковість комерційного банку;
- ефективність діяльності комерційного банку;
- ефективність діяльності працівників комерційного банку.

Для оцінки ефективності діяльності банку за необхідне використання управлінського обліку, що дасть змогу визначити ефективність стратегічних рішень та проаналізувати рентабельність банку у різноманітних напрямках: рентабельність відділень та філій банку; рентабельність центрів прибутковості

Також можемо представити основні заходи для покращення ефективності: по-перше, це удосконалення організаційної структури банку, поліпшення методів навчання персоналу, по-друге, вдосконалення системи мотивації працівників, оптимізація процесу документообігу, та по-третє, покращення системи планування та автоматизація процесів.

Після нашого дослідження можна стверджувати, що для забезпечення стабільності усієї фінансової системи країни, важливим є як забезпечення високого рівня ефективності банківської діяльності, так і забезпечення стабільності такої ефективності.

ВИСНОВКИ

Метою роботи є оцінка ефективності діяльності ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за період 01.01.2015 – 01.01.2019 рр. Для досягнення поставленої мети в роботі були вирішені наступні завдання: вивчення теоретичних засад дослідження ефективності діяльності банку та методів її оцінки; аналіз баланс банку; оцінка економічної ефективності діяльності банку; розробка рекомендацій щодо напрямків забезпечення ефективності діяльності банку та шляхів підвищення рівня ефективності діяльності банку.

В ході дослідження було виявлено, що ефективність – співвідношення результату або ефекту будь-якої діяльності і витрат, пов'язаних з її виконанням. Це може бути як співвідношення результату і витрат, так і співвідношення витрат і результатів діяльності.

Завдання обґрунтування управлінських рішень, розробки стратегії розвитку, оцінки результатів діяльності і контролю за ефективністю використання фінансово-кредитних ресурсів, а також комплексного виявлення резервів сталого розвитку комерційних банків в умовах ринкової економіки набувають все більшого значення, як на рівні окремої кредитної організації, так і банківської системи в цілому.

Принцип системного підходу до оцінки ефективності діяльності комерційного банку полягає в тому, щоб розглянути цей об'єкт як складну, відносно самостійну цілісну систему в сукупності взаємопов'язаних і взаємообумовлених підсистем, між якими існують жорстко детерміновані горизонтальні і вертикальні взаємозв'язку, що характеризують фінансово-господарський стан банку і динаміку його розвитку, ефективність управлінських рішень, місце і роль в банківській системі країни.

Проблема оцінки ефективності діяльності комерційного банку на основі системного підходу полягає тому, щоб розробити таку методику аналізу, яка

дозволяла б, з одного боку, дати інтегральну оцінку результатам діяльності банку з урахуванням множинності зовнішніх і внутрішніх факторів, на них впливають, а з іншого боку, сприяла б формуванню економічно обґрунтованої програми розвитку за різними напрямками банківського бізнесу для досягнення стратегічних цілей банківської організації.

Системний підхід до аналізу ефективності діяльності комерційного банку повинен включати збалансовану систему показників, які враховують всі суттєві аспекти його діяльності. Збалансована система показників дозволить проводити всебічний аналіз взаємозв'язків всередині банку, своєчасно відстежувати як позитивні, так і негативні зміни в різних сферах управління і впливати на них.

З моменту створення 27 березня 1992 р. ПАТ «Райффайзен банк Аваль» постійно розширюється, розвивається у багатьох напрямках, хоч і повільними темпами. На сьогодні діяльність банку зосереджена на розміщенні коштів на поточних і депозитних рахунках, платіжні картки міжнародних систем MasterCard International та Visa International (у тому числі — кредитні), грошові перекази в національній та іноземній валютах, споживче кредитування та багато інших. Банк має ефективну структуру управління, побудовану на чіткому розподілі на бізнес-лінії та вертикалі підтримки (інформаційні технології та операційна підтримка, контролінг, безпека та інші), створені на рівні Центрального офісу та в регіонах.

Аналізуючи баланс комерційного банку, можна стверджувати, що в його діяльності виявлено деякі проблеми, що пов'язані з низькою диверсифікацією активів, агресивною стратегією на ринку, нестабільністю ресурсної бази.

Висока ділова активність щодо залучення міжбанківських кредитів, і низка - щодо строкових депозитів, агресивна політика щодо розміщення ресурсів у кредитний портфель негативно позначилася на фінансовій стійкості банку, що призвело до нестабільності ресурсної бази, проблеми з ліквідністю. В цілому за 2015-2019 рр. відбулися значні зміни в рівнях показників рентабельності, що характеризують зниження окупності доходами і чистим прибутком активів,

витрат та загального капіталу, а також зниження прибутковості діяльності банку, це є результатом фінансової кризи, а професіоналізм управління засвідчує ефективне управління нестабільними ресурсами.

В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки: по-перше, ефективність банківської діяльності визначається виходячи з відповідності значень показників оцінки діяльності кожного банку нікому заздалегідь певному параметру ефективності; по-друге, фінансовий аналіз є одним з основних умов забезпечення якості та ефективності прийнятих управлінських рішень; по-третє, мета фінансового аналізу - оцінка фінансового стану комерційного банку на основі достовірної інформації, визначенні фінансової стійкості, фінансового результату, ліквідності балансу комерційного банку, платоспроможності банку; по-четверте, перелік показників оцінки ефективності залежить від багатьох фактів (цілей, завдань дослідження, суб'єкта оцінки, ресурсів і т. д.).

До основних напрямів поліпшення ефективності діяльності ПАТ «Райффайзен банк Аваль» можна віднести: орієнтацію діяльності банку на потреби клієнтів; збільшення частки ринку в сегменті малого і середнього бізнесу; підвищення прибутковості портфеля за рахунок нарощування частки високомаржинального споживчого кредитування і вдосконалення кредитного процесу в банку; збільшення спектру пропонованих продуктів і послуг.

Для підвищення ефективності діяльності необхідно такі напрямки:

1. зростання доходів (слід залучати більше позичальників та нарощувати свій кредитний потенціал за рахунок збільшення обсягу залучених ресурсів);
2. зниження витрат (покращення контролю за виконавчою дисципліною персоналу; створення єдиних стандартів господарських витрат; удосконалення ефективності використання і контролю віддачі від маркетингових і рекламних заходів; підвищення контролю щодо представницьких витрат);
3. зниження ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коваленко В.В. Ефективність банківської системи в умовах глобальної конкуренції. Актуальні проблеми економіки. 2008. 5 (83). С. 169-176.
2. Вступ України до Світової організації торгівлі та розширення Європейського Союзу: наслідки для банківської системи. Вісник Національного банку України. 2003. №10. С.48-53.
3. Банківські операції: Підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. 2-ге вид., вип. і доп. К.: КНЕУ, 2002. 476 с.
4. Операції комерційних банків / Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. Л.: ЛБІ НБУ, 2001. 516 с.
5. Адамик Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика: Навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 278 с.
6. Буевич С. Ю., Королев О.Г. Анализ финансовых результатов банковской деятельности: Уч. Пособие. М.:КНОРУС, 2004. 32 с.
7. Вільна енциклопедія. URL: Режим доступу:<https://uk.wikipedia.org>.
8. Галайко Н.Р. Система оцінки ефективності діяльності банку. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб.наук.праць. УАБС НБУ.Суми, 2006. Т.16. С. 200- 210
9. Дибя В. Визначення ефективності банківської діяльності. Формування ринкової економіки. 2012. №28.С. 322-330.
10. Герасимович А.М., Алексеєнко М.Д., Парасій-Вергуненко та ін., за ред. Герасимовича А.М. Аналіз банківської діяльності: Підручник. К.: КНЕУ, 2004. 599 с.
11. Про банки і банківську діяльність. Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 07.12.2000 №2121–III. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Про Національний банк України. Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 20.05.1999 № 679-ХТВ. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

13. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Банківська справа: термінологічний словник. Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2010. 508 с.
14. Диба В. Визначення ефективності банківської діяльності. Формування ринкової економіки. 2012. №28. С. 322-330.
15. Васюренко О. , Волохата К. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 463 с.
16. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua> .
17. Закону України «Про Національний банк України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14/page3> .
18. Зінченко О. А. Удосконалення підходів до визначення складу фінансових результатів комерційного банку та методики їх аналізу / О. А. Зінченко,
19. Ю. Б. Кашубіна, Ю. О. Некряч // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1(1). – С. 280-283.
20. Показники банківської системи України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
21. Статистичні дані банківської системи України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
22. Офіційний сайт ПАТ «Райффайзен банк Аваль». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.aval.ua>.
23. Рейтинг банків за стійкістю.[Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://minfin.com.ua/banks/rating> .
24. Офіційний сайт Національного банку України // www.bank.gov.ua .
25. Шараєвський Д. Інформаційно-аналітична система оцінювання ефективності діяльності комерційних банків [Електронний ресурс] // Д.В. Шараєвський// Ефективна економіка. – 2011. - № 12. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=855>.

26. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 07.12.2000 №2121–III. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
27. Саркісян В. Сутність та зміст поняття «ефективність діяльності комерційного банку» / В. Саркісян // Збірник наук. праць Національного УДПС України, 2009. – № 1. – С. 251-258.
28. Черкашина К.Ф. Підвищення рівня капіталізації банків як передумова інтеграції до європейського фінансового ринку // Актуальні проблеми економіки. - 2005. - №3. - С. 49-55.
29. Івасів І. Вплив іноземних банків на банківську систему України / І. Івасів, Р. Корнилюк. – Вісник НБУ. – 2011, №10. – С. 84-91.
30. Костогриз В.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В.Г. Костогриз, Ю.В. Беззубенко // Фінансовий простір. – 2012. - № 2. – С. 85-92.
31. Прімерова О. К. Оцінка участі іноземного капіталу у банківській системі України / О. К. Прімерова // Статистика України. — 2008. — №4. — с. 54–58.
32. Диба О. Особливості фінансового забезпечення інноваційного розвитку Китаю та Японії / О. Диба // Банківська справа. – 2016. – № 2. – С. 19–31.
33. Демків Ю. Роль якості банківських послуг у забезпеченні ефективності функціонування банків України / Ю. Демків, Я. Самусевич // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 2 (188). – С. 242–248.
34. Шараєвський Д.В. Методи оцінки ефективності діяльності банків / Д.В. Шараєвський // Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. – К.: НДЕІ. –2008. – №9 (100). – С. 17-22.
35. Шараєвський Д.В. Ефективність діяльності банку та аналіз методів її оцінки/ Д.В. Шараєвський // Проблеми впровадження інформаційних технологій в економіці: матеріали VII Міжн. наук.-практ. конф.: в 2 ч., 23-24 квітня 2009. – в Ч.1. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2009. – С.453-458.

36. Шараєвський Д.В. Ефективність діяльності банківської системи, як запорука сталого економічного розвитку / Д.В. Шараєвський // Економіка та держава: міжн. наук.-практ. журнал. – К.: ТОВ «Редакція журналу «Економіка і держава». – 2011. – №7. – С. 83-86.
37. Череп А. Ефективність як економічна категорія [Електронний ресурс] / А. Череп, Є. Стрілець // Ефективна економіка. – 2013. – № 1. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1727>.
38. Хайлук С. Оцінка ефективності банківської діяльності на основі методу згортки даних / С. Хайлук // Бизнес-Ин-форм. – 2010. – № 4(2). – С. 99-102.
39. Доходи та витрати банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
40. Дзюблюк, О. В. Проблеми забезпечення ефективного функціонування банківської системи в перехідній економіці [Текст] / О. В. Дзюблюк // Вісник Національного банку України. – 2005. – №3. С. 30-45.
41. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / Т.Д. Косова. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
42. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку теоретико-методологічні аспекти: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 238 с.
43. Мещеряков А.А. Організаційно-технологічні аспекти підвищення ефективності функціонування комерційного банку: монографія - К.: Наук. Світ, 2006. - 347 с.
44. Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України // Вісник Національного банку України. - 2008. - №4. - С. 2-7.
45. Примостка О. Аналіз ефективності діяльності банків [Текст] / О. Примостка // Фінанси України. – 2003. - №1(23). – С. 52-58.
46. Примостка О.О. Аналіз ефективності діяльності комерційних банків [Текст] / О. Примостка // Фінанси України. - 2003.- № 4.- С.97-102.

47. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики. Статистична інформація. Фінанси. Режим доступу:<http://ukrstat.gov.ua> .
48. Рац, О. М. Визначення сутності поняття "ефективність функціонування підприємства" [Електронний ресурс] / Економічний простір. _ Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2008_15/rac.pdf.
49. Кочетков, В. М. Основи аналізу діяльності комерційного банку : навчальний посібник [Текст] / В. М. Кочетков, О. В. Омельченко._К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003.
50. Гуляєва Л.П. Теоретичні засади ефективності діяльності банків // Теорії мікро-макроекономіки. Збірник наук. Праць професорсько-викладацького складу і аспірантів / За ред. Ніколенка Ю.В., Присяжнюка В.К. – К.: Академія муніципального управління, 2006. – Вип.24. – С.126 – 132.
51. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни. — К. : КНЕУ, 2003. — 347 с.
52. Карчева Г. Системний аналіз ефективності діяльності банків України // Вісник Національного банку України. – 2006. – № 11. – С. 12 – 17.
53. Гладких Д. / Основні складові доходів і витрат українських банків // Д.В. Гладких / Вісник Національного банку України. — 2013. — № 5 (207) — С. 22—33.
54. Сало І. В. Необхідність аналізу показників прибутку банку І. В. Сало, О.О. Лисянська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_29/10_29_01.pdf.
55. Савіна Л. О. Комплексне управління активами та пасивами комерційного банку / Л. О. Савіна, К. Ю. Дроздова // Сталий розвиток економіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/152.pdf.

56. Ткачова Н.О. Активи комерційних банків України та аналітичні аспекти їх розвитку / Н.О. Ткачова // Проблеми формування і розвитку фінансово-кредитної системи України. – Х.: Штрих, 2002. – С. 63–68.
57. Юрін Є. Сутність, структура та динаміка портфеля активів українських банків / Є. Юрін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/k-e-n-yurin-e-gsutnist-struktura-tadinamika-portfelya-aktiviv-ukrayinskih-bankiv>.
58. Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2010 р. // Вісник НБУ. — 2010. — №2.
59. Довгань Ж. Управління власним капіталом комерційного банку // Вісник НБУ. — 1999. — № 9. — С. 47—49.
60. Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств. — К.: Скарби, 2001. — 334 с.
61. Мертонс О., Урга Д. Ефективність банківської системи України. — К.: Банківська справа, 1999. — С. 29—36.

ДОДАТКИ